УДК 811.111'25
DOI: https://doi.org/10.18524/2307-4604.2020.1(44).209395

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НАЗВ КІНОФІЛЬМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Черник О.О.
кандидат філологічних наук, доцент,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
ORCID: 0000-0002-2015-4424

Статтю присвячено вивченню перекладацьких трансформацій як засобу перекладу англомовних назв кінофільмів українською мовою. Актуальність теми визначається тим, що кінематограф постійно розвивається, і щороку у світі створюються сотні, а то й тисячі кінострічок, що вимагають адекватного перекладу українською мовою як засобу ознайомлення україномовного глядача із іншомовною кінокультурою. Оскільки назва кінофільму – це перше, з чим стикається глядач, і саме від назви часто залежить, чи захоче глядач відвідати сеанс, то назви фільмів потребують особливої уваги під час перекладу. Назви фільмів вирізняються максимально лаконічною структурою і виявляють риси, які притаманні назвам як самостійним одиницям мови. Вони мають схожі текстові ознаки і принципово схожий підхід до перекладу з афоризмами та прислів'ями. Назва фільму, відтворена у перекладі, повинна бути не менш значущою та яскравою, ніж в оригіналі, а для цього перекладач повинен вдало обрати спосіб перекладу. Відтворення назв кінофільмів під час перекладу ускладняється також їх стилістичною різноплановістю – у назвах наявні книжкова лексика, розмовні та поетичні слова і сполучення, назви можуть містити уривки з пісень, художніх творів, а також тут притаманне широке використання онімів, реалій, які можуть бути незрозумілі іншомовному глядачу. Тому, незважаючи на те, що значна кількість англомовних назв фільмів може бути відтворена в україномовних перекладах шляхом використання буквального перекладу, дослідження демонструє, що ця процедура часто вимагає застосування перекладацьких трансформацій – лексичних (транслітерація, практична транскрипція), лексико-семантичних (диференціація, генералізація, конкретизація, модуляція), граматичних (граматичні заміни, додавання, вилучення) та лексико-граматичних (антонімічний переклад, цілісне перетворення). За допомогою таких перетворень можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу назви фільму відповідно до мовного рівня, на якому трапляються розбіжності між мовою оригіналу та мовою перекладу, і створити таку назву фільму в перекладі, яка зможе зацікавити глядача та буде прямо пов'язана зі змістом або ідеєю самого фільму.

Ключові слова: *переклад, кінофільм, назва фільму, буквальний переклад, перекладацька трансформація.*

ПЕРЕВОДЧЕСКИЕ ТРАНСФОРМАЦИИ КАК СРЕДСТВО ПЕРЕВОДА АНГЛОЯЗЫЧНЫХ НАЗВАНИЙ КИНОФИЛЬМОВ НА УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК

Черник Е.О.
кандидат филологических наук, доцент,
Национальный технический университет «Днепровская политехника»

Статья посвящена изучению переводческих трансформаций как средства перевода англоязычных названий фильмов на украинский язык. Актуальность темы определяется тем, что кинематограф постоянно развивается, и ежегодно в мире создаются сотни, а то и тысячи кинолент, требующих адекватного перевода на украинский язык как средства ознакомления украиноязычного зрителя с иноязычной кинокультурой. Поскольку название

фильма – это первое, с чем сталкивается зритель, и именно от названия часто зависит, захочет ли зритель посетить сеанс, то названия фильмов требуют особого внимания при переводе. Названия фильмов отличаются максимально лаконичной структурой и проявляют черты, присущие названиям как самостоятельным единицам языка. Они имеют схожие текстовые признаки и принципиально схожий подход к переводу с афоризмами и пословицами. Название фильма, воссозданное в переводе, должно быть не менее значимым и ярким, чем в оригинале, а для этого переводчик должен удачно выбрать способ перевода. Передача названий фильмов при переводе осложняется также их стилистической разноплановостью – в названиях встречаются книжная лексика, разговорные и поэтические слова и сочетания, названия могут содержать отрывки из песен, произведений, а также здесь характерно широкое использование имен, реалий, которые могут быть непонятны иноязычному зрителю. Поэтому, несмотря на то, что значительное количество англоязычных названий фильмов может быть воспроизведено в украиноязычных переводах путем использования буквального перевода, исследование демонстрирует, что эта процедура часто требует применения переводческих трансформаций – лексических (транслитерация, практическая транскрипция), лексико-семантических (дифференциация, генерализация, конкретизация, модуляция), грамматических (грамматические замены, добавление, опущение) и лексико-грамматических (антонимический перевод, целостное преобразование). С помощью таких преобразований можно осуществить переход от единиц оригинала к единицам перевода текста названия фильма в соответствии с языковым уровнем, на котором встречаются расхождения между языком оригинала и языком перевода, и создать такое название фильма в переводе, которое сможет заинтересовать зрителя и будет напрямую связано с содержанием или идеей самого фильма.

Ключевые слова: *перевод, кинофильм, название фильма, буквальный перевод, переводческая трансформация.*

TRANSLATION TRANSFORMATIONS AS A MEANS OF RENDERING ENGLISH FILM TITLES INTO UKRAINIAN

Chernyk O.O.
candidate of sciences in philology, assistant professor,
National Technical University “Dniprovska Politechnika”

The article deals with the study of translation transformations as a means of translating English film titles into Ukrainian. The topicality of the research is determined by the fact that cinema is constantly evolving, and every year hundreds and even thousands of films are created in the world, which require adequate translation into Ukrainian as a means of acquainting Ukrainian-speaking viewers with foreign language film culture. Since a film title is the first thing the viewer encounters, and it often depends on the title whether the viewer wants to attend it, film titles need special attention during the translation process. Film titles are characterized by the concise structure and possess features that are inherent in names as independent units of language. Moreover, film titles have similar textual features to aphorisms and proverbs. Thus, a fundamentally similar translation approach is applied. The film title recreated in translation must be no less significant and vivid than the one in the source language. Therefore, the translator needs to successfully choose the method of translation. Rendering film titles in translation is also complicated by their stylistic diversity – these units include bookish vocabulary, colloquial and poetic words and combinations, titles may contain excerpts from songs, works of art, as well as proper names, realia that may be incomprehensible for the viewer belonging to another culture. Despite the fact that a significant number of English film titles can be rendered into Ukrainian by using literal translation, the study reveals that this procedure often requires the use of translation transformations – lexical (transliteration, practical transcription), lexical and semantic (differentiation, generalization, concretization, modulation), grammatical (grammatical replacements, addition, omission), and lexical and grammatical ones (antonymous translation, integral transformation). With the help of such transformations, one can

move from the source language units of film titles to the units in the translation according to the linguistic level at which the differences between the source language and the target language occur, and create a film title in the target language that will interest the viewer and be directly related to the content or idea of the film itself.
Key words: *translation, film, film title, literal translation, translation transformation.*

Вступ. Кінематограф, як і всяке явище, пов'язаний з людською життєдіяльністю, є складовою частиною суспільства, його продуктом і способом самовираження. На сучасному етапі розвитку України кіноіндустрія займає значне місце. У країні представлені продукти як вітчизняної, так і закордонної кіноіндустрії. При цьому перекладом кінофільмів займаються як професійні студії, так і аматори – люди різного віку, що здійснюють «фанатський» переклад, а це, у свою чергу, доводить, що кіно – досі надзвичайно популярне мистецтво. Відповідно, сучасні українські та зарубіжні дослідники ставлять перед собою питання щодо особливостей перекладу кінопродукції (Д. М. Будзажи (2005), В. В. Демецька (2010), Т. Г. Лук'янова (2012)).

Сприйняття всього кінофільму часто може визначатися його заголовком, що використовується авторами такого кінофільму для залучення глядача радше, аніж для опису самого фільму. Якщо глядача зацікавив заголовок, то його зацікавить і сам кінофільм, тому перекладу назв кінофільмів віддається значна увага (З. В. Громова (2013), Н. С. Демченко (2017), О. В. Крисало (2012), О. М. Лесінська (2018), І. Мілевич (2007), О. В. Трофименко (2012), Ю. Б. Фролова (2009)). Однак, оскільки щороку у світі створюється не один десяток кінострічок, що вимагають адекватного перекладу українською мовою як засобу ознайомлення україномовного глядача із іншомовною кінокультурою, проблема перекладу назв кінофільмів досі залишається актуальною для сучасного перекладознавства. **Мета** дослідження – висвітлити специфіку застосування перекладацьких трансформацій як засобу перекладу англомовних назв кінофільмів українською мовою. Відповідно до мети, поставлено такі **завдання** дослідження: 1) представити загальну характеристику фільму як об'єкту перекладу; 2) визначити лінгвістичні особливості назви фільму; 3) проаналізувати перекладацькі трансформації, що використовують під час перекладу англомовних назв фільмів українською мовою.

Методи дослідження. Проведення перекладознавчого дослідження назв кінофільмів вимагало застосування таких загальнонаукових методів, як аналітичний, описовий, індуктивний, синтетичний, а також методів лінгвістичного аналізу, серед яких – методи контекстуального та перекладацького аналізу.

Результати і обговорення. Переклад художніх фільмів має свою специфіку з огляду на те, що художній фільм – це не тільки культурний феномен, що відображає соціокультурні пріоритети суспільства, а й спосіб формування картини світу як окремої особистості, так і лінгвокультурного суспільства в цілому. До того ж, «нерідко саме фільми (незалежно від художніх переваг або недоліків) є головним джерелом і одночасно засобом створення образу «чужої» культури» (Милевич, 2007: 65). У процесі перекладу фільму перед перекладачем

постає багато завдань, зокрема: вибір стратегій і тактик для відтворення реалій, безеквівалентної лексики, інтертекстуальних елементів; адаптування реалій до культурних стереотипів глядача; укладання тексту в хронометраж, синхронізація із зображенням, що, відповідно, призведе до скорочення фраз; врахування соціального статусу, культурного рівня та віку героїв; відтворення специфічного гумору, сленгу, переклад назв фільмів (Лукьянова, 2012: 50).

Назва фільму – особливий текст: вона покликана будити уяву і викликати інтерес до того невідомого, що буде у фільмі, лише натякаючи потенційному глядачеві на те, про що там може йти мова (Фролова, 2009: 35). Назва – це «обличчя», «ім'я» фільму, тому до її перекладу потрібно підходити дуже відповідально. Перш за все, назва фільму має бути яскравою, афористичною, мелодійною, швидко врізатися у пам'ять (Демецька, 2010: 242). Повідомлення, закладене в назві, покликане заінтригувати глядача, змусити його піти та купити квиток у кінотеатр. Найчастіше, прочитавши назву один раз, потенційний глядач уже може вирішити для себе, чи хоче він дивитися цей фільм, чи зацікавив він його. Якщо творці вкладають у назву якесь смислове наповнення, то прокатник, вносячи свої корективи, робить його більш «комерційно вигідним», його мета – заманити глядачів у кінозали (Крисало, 2012: 190).

Як наслідок цього, назва кінофільму характеризується семантичною складністю і різноманіттям функцій, до яких Ю. Б. Фролова відносить такі: 1) номінативна функція – початкова функція заголовків, що склалась історично, оскільки вони виникли, щоб назвати текст, об'єднує всі заголовки, незалежно від їх структури та індивідуальних особливостей; 2) інформативна (комунікативна) функція – теж універсальна, оскільки всякий заголовок, в тому числі і назва фільму, інформує, передає певне повідомлення; 3) експресивно-апелятивна функція – назва психологічно готує глядача до сприйняття фільму, зачіпає його почуття і впливає на його емоції. Експресивність назви може бути виражена за допомогою як мовних, так і позамовних засобів, наприклад графічних (оформлення афіші) (Фролова, 2009: 35).

Відповідно до твердження Н. С. Демченко, найважливіша функція назв фільмів – це інформативна функція, яка включає в себе рекламну функцію і функцію впливу на глядача. Назви фільмів розрізняються максимально лаконічною структурою і виявляють риси, які притаманні назвам як самостійним одиницям мови (Демченко, 2017: 25).

Всі ці функції реалізуються без будь-яких особливих проблем, якщо мова оригінальної назви (і фільму в тому числі) збігається з мовою глядача-реципієнта. Але, коли кінострічка виходить в прокат за кордоном, найчастіше її необхідно перекладати мовою, якою користується більшість глядачів у цій країні. І якщо цей переклад буде здійснений неякісно, то вищевказані функції не будуть реалізовані, або будуть реалізовані неповністю (Громова, 2013: 29).

У залежності від домінування зовнішніх або внутрішніх функцій, Н. О. Кожина виділяє два типи назв: 1) зовнішньо направлені, тобто здійснюється звернення до читача й виникає вплив на його емоційний стан; 2) внутрішньо направлені, котрі націлені на текст і «активізують комбінаторно-

парадигматичні можливості мови і працюють на семантичному і композиційному рівнях організації тексту» (Кожина, 1988: 76).

Переклад назв фільмів можна порівняти з перекладом афоризмів та прислів'їв, тому що вони мають схожі текстові ознаки і принципово схожий підхід до перекладу (Алексеева, 2005: 242). Характерна особливість назв художніх англомовних фільмів полягає у стилістичній різноплановості лексики. У назвах фільмів може траплятись книжкова лексика, широко використовують розмовні та поетичні слова і сполучення. У них є вірогідність зустріти уривки з пісень, художніх творів, а також тут притаманне широке використання власних назв, реалій, які можуть бути незрозумілі іншомовному глядачу. Саме ці фактори стають головними проблемами під час перекладу назв англомовних художніх фільмів (Трофименко, 2012: 233). Крім того, Д. Бузаджи нагадує, що слово-назва, або частина назви фільму, може часто повторюватися протягом сеансу перегляду. Перекладач має звернути на це увагу і зберігати його кожного разу у тій самій формі (Будзажи, 2005: 67). «Оригінальна назва слугує перекладачеві орієнтиром, а він уже сам вирішує, залишити її, змінити, чи взагалі відмовитися від неї з огляду на вподобання та вимоги ринку. […] Крім того, перекладач повинен зберегти зміст оригінальної назви, якщо тільки не має вагомих причин зробити навпаки» (Landers, 2001: URL).

Незважаючи на складність перекладу назв кінострічок, значну їх кількість можна передати за допомогою буквального перекладу, зокрема: *"Seventh Son" – «Сьомий син»* (2014), *"The 6th Day" – «Шостий день»* (2000), *"Guardians of the Galaxy" – «Вартові Галактики»* (2014), *"My Spy" – «Мій шпигун»* (2020), *"Coffee and Cigarettes" – «Кава та сигарети»* (2003), *"Blood of Redemption" – «Кров спокути»* (2013), *"Dark Waters" – «Темні води»* (2019).

Однак, аби зберегти особливість та інтригу кінофільму й тим самим не зруйнувати сенс, захований в оригінальній назві, перекладач має зробити нелегкий вибір стратегії перекладу (Лесінська, 2018: 170). Щоб забезпечити найбільш гармонійне входження реципієнтів перекладу до чужої культури, мови, онтології та інтерпретаційної програми, перекладач повинен спрямувати зусилля на створення найоптимальнішого балансу семантики й форми, денотативної, конотативної, стилістичної, культурної та прагматичної інформації текстів оригіналу й перекладу (Селіванова, 2012: 456), а отже, застосовувати перекладацькі трансформації – «перетворення, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу певного тексту». Такі трансформації, на думку В. Н. Комісарова, носять формально-семантичний характер, перетворюючи як форму, так і значення вихідних одиниць (Комиссаров, 2004: 45).

За С. Є. Максімовим, виділяємо лексичні, лексико-граматичні, граматичні та лексико-граматичні перекладацькі трансформації (Максімов, 2006: 111–117). Зокрема, до лексичних перекладацьких трансформацій, що застосовуються під час відтворення англомовних назв кінофільмів українською мовою, належать практична транскрипція та транслітерація.

Транслітерація являє собою просте перекодування англійського алфавіту засобами українського алфавіту, що може використовуватися під час відтворення назв фільмів на основі власних імен, наприклад: *"Emma" – «Емма»* (2020), *"Paterson" – «Патерсон»* (2016).

Однак, відповідно до сучасних тенденцій запозичення, транслітерація використовується все рідше, і їй на заміну приходить практична транскрипція, яка полягає у передачі літерами мови перекладу звукової форми слова вихідної мови (Черноватий, 2009: 110). Завдання практичної транскрипції визначається як передача звучання мовної одиниці з використанням орфографічної системи мови-реципієнта для можливості встановлення вихідної форми назви у мові оригіналу (Гиляревский, 2004: 10). Зокрема, практична транскрипція широко застосовується для передачі назв кінофільмів, що, у свою чергу, утворені від інших власних назв – імен персонажів, наприклад, *"Bloodshot" – «Бладшот»* (2020) – фільм про персонажа на ім'я Рей Гарісон, який завдяки нанотехнологіям стає Бладшотом – невразливою біотехнологічною зброєю, універсальним солдатом з надлюдською силою. Ще один приклад застосування практичної транскрипції – передача назв груп людей, наприклад, *"Greyhound" – «Грейхаунд»* (2020) – воєнна драма, назва якої – це назва команди корабля, яку очолює головний герой у фільмі.

Лексико-семантичні трансформації, які використовують під час відтворення українською мовою англомовних назв фільмів, включають диференціацію, конкретизацію, генералізацію та модуляцію.

Зокрема, диференціація значення у перекладі назв кінофільмів викликана тим, що велика кількість слів англійської мови з широкою семантикою не мають еквівалентів в українській мові. У таких випадках словники пропонують декілька значень, що лише частково покривають значення вихідного слова, і перекладач повинен обирати з наявних варіантів такий відповідник, що найкраще підходить до певного контексту (Максімов, 2006: 114). Наприклад, під час перекладу назви фільму *"Million Dollar Baby"* (2004) іменник *baby* замінено українським розмовним словом *крихітка*, що робить акцент на статі головної героїні. У результаті назва фільму звучить як *«Крихітка на мільйон доларів»* (2004).

Конкретизація значення – це перекладацька трансформація, що передбачає заміну слова з більш широким значенням у мові оригіналу словом із вужчим значенням у мові перекладу (Максімов, 2006: 113), наприклад, такого сленгізму, що не має еквіваленту в українській мові: *"Blow" – «Кокаїн»* (2001). У цьому випадку *blow* – сленгова одиниця на позначення кокаїну. Таким чином, метафоричний сленгізм замінюється точною назвою речовини.

Протилежна трансформація, генералізація значення, полягає у заміні слова оригіналу словом мови перекладу з більш широкою семантикою (Максімов, 2006: 113). Так, у перекладі назви фільму *"A Clockwork Orange"* (1971) слово *clockwork* не відтворюється з використанням прямого відповідника *годинниковий механізм*, перекладач використовує прикметник *механічний*, що суттєво розширює значення. Українська назва фільму – *«Механічний апельсин»* (1971) –

була створена через бажання перекладачів не спотворювати довжину назви та відтворити її з використанням лише двох слів.

Модуляція полягає у заміні словникового еквіваленту контекстуальним, який є логічно пов'язаним із вихідним словом (Максімов, 2006: 114), що є доцільно під час передачі назв фільмів, коли перекладач має на меті сконцентрувати увагу глядача на певному аспекті фільму. Так, метафорична назва кінофільму *"Archive"* (2020), яка описує процес відновлення дослідницького центру головним героєм, передається в україномовному перекладі як *«Творець»* (2020), відповідно, під час перекладу до діяльності головного героя додається згадка про самого головного героя, що творить штучних людей.

Під час відтворення англомовних назв фільмів українською мовою можливі перетворення на граматичному рівні. У таких випадках застосовуються граматичні трансформації, до яких належать граматичні заміни, додавання та вилучення.

Граматична заміна – це така перекладацька трансформація, що передбачає заміну слова, яке належить до однієї частини мови, словом, яке належить до іншої (морфологічні заміни), або ж заміну однієї синтаксичної конструкції іншою (синтаксичні заміни) (Максімов, 2006: 113). Граматичні заміни, використані під час перекладу назв фільмів, можуть передавати також окремі смисли. Наприклад, назва фільму, виражена іменником в однині *"Parasite"* (2019) передається як *«Паразити»* (2019), тобто, іменником у множині. Причина застосування граматичної заміни у цьому випадку криється в тому, що «паразит» у фільмі – не окрема людина, а ціла родина.

Трансформація додавання полягає у введенні в переклад лексичних елементів, що відсутні в оригіналі, з метою правильної передачі змісту речення (оригіналу), що перекладається, та / або дотримання мовленнєвих і мовних норм, що існують у культурі мови перекладу (Максімов, 2006: 113). Так, назву фільму *"Eden"* (2014), що апелює до біблійського райського саду, відтворено як *«Едем. Райський острів»* (2014), що дозволяє описати місце, де відбуваються події, та вказати на небіблійську сутність сюжету фільму.

Трансформація вилучення є протилежною додаванню, це – виправдане з точки зору еквівалентності перекладу, в першу чергу норм мови перекладу, усунення в тексті перекладу тих плеонастичних або тавтологічних лексичних елементів, які за нормами мови перекладу є частинами імпліцитного смислу тексту (Максімов, 2006: 113). Вилучення часто спрощує назву фільму для цільової аудиторії, при цьому не призводячи до семантичних втрат, наприклад, *"The Contaminated Man" – «Зараженій»* (2000), де вилучення зумовлене тим, що категорія роду в українській мові властива не лише іменникам, а і прикметникам.

Оскільки граматичний та синтаксичний аспекти мови часто передбачають аналіз не окремих мовних одиниць, а їх співіснування у висловлюванні, відтворення назв фільмів може передбачати застосування лексико-граматичних перекладацьких трансформацій, серед яких виділяємо антонімічний переклад та цілісне перетворення.

Антонімічний переклад – це перекладацька трансформація, що полягає в заміні форми слова або словосполучення на протилежну (позитивної – на негативну й навпаки). Зміст одиниці, котра перекладається, залишається в основному подібним (Максімов, 2006: 115), наприклад: *"Die Another Day" – «Помри, але не зараз»* (2002). Причиною його використання є необхідність компресувати назву фільму через різну кількість складів у словах оригіналу та їх українських еквівалентах та необхідністю пояснення у перекладі шляхом використання еквівалентів (пор. *«Помри в який-небудь інший день»*).

Інша лексико-семантична трансформація, цілісне перетворення, передбачає вираження смислу сказаного на одній мові засобами іншої, які не є ані словниковими, ані контекстуальними відповідниками окремих слів (Максімов, 2006: 115). Цілісне перетворення часто використовується для того, щоб зробити назву фільму більш привабливою для цільової аудиторії, наприклад, *"Search Party"* (букв. *команда з пошуку*) – *«Голі перці»* (2014). У цьому випадку переклад ставить акцент на тому, що фільм сподобається любителям грубих комедій, а також демонструє частину сюжету кінофільму – чоловік намагається знайти свою наречену, яка втекла, але на цьому шляху він зустрічає бандитів, що забирають усі речі, зокрема одяг і нижню білизну.

Висновки. У ході дослідження виявлено, що назва фільму є його особливим компонентом, який повинен будити уяву і викликати інтерес, а також натякати глядачеві на те, про що йтиметься у фільмі. Тому назва фільму, відтворена у перекладі, має бути не менш значущою та яскравою, ніж в оригіналі, а для цього перекладач повинен вдало обрати спосіб перекладу. І, хоча значна кількість англомовних назв фільмів може бути відтворена в україномовних перекладах шляхом використання буквального перекладу, у більшості випадків ця процедура вимагає застосування перекладацьких трансформацій – перетворень, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу певного тексту, – на всіх мовних рівнях – лексичному, лексико-семантичному, граматичному та лексико-граматичному. Головна мета застосування таких трансформацій – створити таку назву фільму в перекладі, яка зможе зацікавити глядача та буде прямо пов'язана із змістом або ідеєю самого фільму. Перспективним напрямом подальших досліджень є вивчення специфіки передачі назв англомовних фільмів українською мовою відповідно до жанру та цільової аудиторії, а також розробка стратегій відтворення назв фільмів під час перекладу.

Список літератури

Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика. Санкт-Петербург: Союз, 2005. 288 с.

Бузаджи Д. М. Хоть горшком назови? Мосты. 2005. № 1 (5). С. 64–75.

Влахов С., Флорин С. Непереводимое в переводе. 2-е изд. Москва: Высш. шк., 1986. 416 с.

Гиляревский Р. С. Практическая транскрипция фамильно-именных групп. Москва: Физматлит, 2004. 224 с.

Громова З. В. Основні помилки при перекладі назв кінофільмів. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2013. № 9 (268), Ч. І. С. 28–33.

Демецька В., Федорченко О. До проблеми перекладу кінотекстів. Лінгвістика. 2010. № 10. С. 239–244.
Демченко Н. С. Тенденції перекладу сучасних англомовних фільмонімів на українську мову. Молодий вчений. 2017. № 12.1 (52.1). С. 25–29.
Кожина Н. А. Проблемы структурной лингвистики. Москва: Наука, 1988. 190 с.
Комиссаров В. Н. Перевод и лингвистика текста. Москва: Союз, 2004. 365 с.
Крисало О. В., Громова З. В. Стратегії перекладу назв кінофільмів. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2012. № 13 (248). С. 190–194.
Лесінська О. М., Радішевська Д. Д. Особливості перекладу заголовків фільмів американського кінематографу українською мовою (на прикладі матеріалів за 2000–2015 роки). Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018. № 32. Т. 2. С. 169–171.
Лукьянова Т. Г. Жанрово-стилістичні особливості перекладу субтитрів (на матеріалі англомовних художніх фільмів). Філологічні трактати. 2012. Т. 4. № 2. С. 50–55.
Максімов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Київ: Ленвіт, 2006. 175 с.
Милевич И. Стратегии перевода названий фильмов. Русский язык за рубежом. 2007. № 5. С. 65–71.
Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Черкаси: Вид-во Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.
Трофименко А. В., Калиниченко Л. О. Лінгвістичні особливості перекладу назв англомовних фільмів. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2012. № 13 (248). С. 231–236.
Фролова Ю. Б. Реализация переводческих трансформаций при переводе на русский язык названий французских кинофильмов. Известия Саратовского университета. 2009. Т. 9: Сер. Филология. Журналистика. № 2. С. 34–38.
Черноватий Л. Проблеми передачі вузькоспеціальної англомовної термінології українською мовою. Наукові записки. 2009. № 81 (4). С. 109–116.
Landers C. E. Literary translation. A Practical Guide. New York; Clevedon: Multilingual Matters, 2001. 214 p.

References

Alekseyeva, I. S. (2005). Professionalnyi trening perevodchika. Sankt-Petersburg: Soyuz.
Buzadji, D. M. (2005). Khot gorshkom nazovi? In Mosty, 1, 64–75.
Vlakhov, S., Florin, S. (1986). Neperevodimoye v perevode. 2nd ed. Moscow: Higher School.
Gilyarevskiy, R. S. (2004). Prakticheskaya transkriptsiya familno-immennykh grup. Moscow: Fizmatlit.
Gromova, Z. V. (2013). Osnovni pomylky pry perekladi nazv filmiv. In Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka, 9 (268), part I, 28–33.
Demetska, V., Fedorchenko, O. (2010). Do problem perekladu kinotekstiv. In Lingvistyka, 10, 239–244.
Demchenko, N. S. (2017). Tendentsii perekladu suchasnykh anhlomovnykh filmonomiv na ukrainsku movu. In Molodui vchenyi, 12.1 (52.1), 25–29.
Kozhyna, N. A. (1988). Problemy strukturnoi lingvistiki. Moscow: Nauka.
Komissarov, V. N. (2004). Perevod i lingvistika teksta. Moscow: Soyuz.
Krysalo, O. V., Hromova, Z. V. (2012). Stratehii perekladu nazv kinofilmiv. In Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka, 13 (248), 190–194
Lesinska, O. M., Radishevska, D. D. (2018). Osoblyvosti perekladu zaholovkiv filmiv amerykanskoho kinematohrafu ukrainskoiu movoiu (na prykladi materialiv za 2000–2015 roky). In Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Ser.: Filolohiia, 32, vol. 2, 169–171.
Lukianova, T. H. (2012). Zhanrovo-stylistychni osoblyvosti perekladu subtytriv (na materiali anhlomovnykh khudozhnikh filmiv). In Filolohichni traktaty, 2, vol. 4, 50–55.
Maksimov, S. Y. (2006). Praktychnyi kurs perekladu (anhliiska ta ukrainska movy). Kyiv: Lenvit.

Milevich, Y. (2007). Strategiyi perevoda nazvaniy filmov. In Russkiy yazyk za rubezhom, 5, 65–71.
Selivanova, O. O. (2012). Svit svidomosti v movi. Cherkasy: Vyd-vo Yu. Chabanenko.
Trofymenko, A. V., Kalynychenko, L. O. (2012). Linhvistychni osoblyvosti perekladu nazv anhlomovnykh filmiv. In Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka, 13 (248), 231–236.
Frolova, Y. B. (2009). Realizatsiya perevodcheskikh transformatsiy pri perevode na russkiy yazyk nazvaniy frantsuzskikh kinofilmov. In Izvestiya Saratovskoho universiteta, vol. 9: Ser. Fylologiya. Zhurnalistika, 2, 34–38.
Chernovatyi, L. (2009). Problemy peredachi vuzkospetsialnoi anhlomovnoi terminolohii ukrainskoiu movoiu. In Naukovi zapysky, 81 (4), 109–116.
Landers, C. E. (2001). Literary translation. A Practical Guide. New York; Clevedon: Multilingual Matters.

Стаття надійшла до редакції 30.07.2020 р.